

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 -1507
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/8408)

15 Temmuz 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 17/06/2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14016 sayılı yazınız.

Manisa Milletvekili Ahmet ORHAN'a ait 7/8408 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ve ilgili birimlerince incelenmiş olup konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK : 1 yazı

**MANİSA MİLLETVEKİLİ AHMET ORHAN'IN 7/8408 ESAS NO'LU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Bilindiği üzere, 25/08/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun 01/01/2000 tarihinde yürürlüğe giren 16 ncı maddesiyle 506 sayılı Kanuna eklenen Ek 38 ve 1479 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde yapılan değişiklikle, gelir ve aylıkların bir önceki ayda gerçekleşen TÜFE oranı kadar her ay artırılması öngörülmüştür. 01/01/2000 tarihinden 2002 yılı sonuna kadar gelir ve aylıklar aylık TÜFE oranlarında artırılmış, 2003 yılından itibaren ise aylık TÜFE oranlarındaki artış yerine 2003 yılında sosyal destek ödemesi, 2004 ve daha sonraki yıllarda da oransal artışlarla gelir ve aylıklar artırılmıştır.

Bu çerçevede;

2003 yılında, Sosyal Güvenlik Kurumu sigortalı ve hak sahiplerine ödenen gelir ve aylıklar, 15/01/2003 tarih, 24994 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4784 sayılı "Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa Göre Gelir veya Aylık Almakta Olanlara Sosyal Destek Ödemesi Yapılması Hakkındaki Kanun" gereği Bakanlar Kurulunun 15/01/2003 tarih, 2003/5146 sayılı Kararı ile Kurum emekli, dul ve yetimlerine genel bütçeden karşılanmak üzere 2003 yılında ödenecek olan aylık ve gelirlere ilave olarak sosyal destek ödemesi (SDÖ) yapılması öngörülmüş, 506 ve 2925 sayılı kanunlara göre gelir ve aylık alanlara 75 TL, 1479 ve 2926 sayılı kanunlara göre ödenen aylıklara ise 1 ila 12 nci basamaktan aylık alanlara 100 TL, 13 ila 24 üncü basamaktan aylık alanlara 75 TL'yi tamamlayacak şekilde sosyal destek ödemesi verilmiştir.

2004 yılında, 5073 sayılı Kanunla 2003 yılı Aralık ayı ödeme döneminde bakiye sosyal destek ödemeleri gelir ve aylıklara ilave edilerek 2004 yılı Ocak ayı ödeme döneminde %10, 2004 Temmuz ödeme döneminde %10 oranında,

- 2005 yılında, 5282 sayılı Kanunla 2004 yılı Aralık ayı ödeme dönemi itibarıyla dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınarak, 200 TL ve altında gelir ve aylık alanlara 2005 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren %8, 2005 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren %8, 200 TL ile 318 TL arasında gelir ve aylık alanlara 2005 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren %7, 2005 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren %7, 318 TL ve üzerinde aylık ve gelir alanlara 2005 yılı Ocak ödeme döneminden itibaren %6, 2005 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren %6 oranında,

2006 yılında, 5454 sayılı Kanunla 2006 yılı Ocak ve Temmuz ayları ödeme dönemlerinde %3 oranında,

2007 yılında, 5565 sayılı Kanunla 2007 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren %5, 2007 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren ilk altı ayda gerçekleşen TÜFE artış oranı olan %3,87 oranında,

2008 yılında, 5724 sayılı Kanunla 2008 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren %2, 2008 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren ilk altı ayda gerçekleşen TÜFE oranı olan %6'ya %1,2 ilave edilmek suretiyle %7,2 oranında,

gelir ve aylıklar artırılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasında; bu kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak ödeneceği belirtilmiştir.

2009 yılında ilk altı aylık dönem için 2008 yılının ikinci altıncı ayında gerçekleşen TÜFE oranı olan %3.84 oranında gelir ve aylıklar artırılarak, Ocak ayı ödeme döneminden itibaren ödenmektedir.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun "Emekli Aylığı" başlıklı 41 inci maddesi;

"a) Emekli, adi malûllük ve vazife malûllüğü aylıklarının hesaplanmasında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43 üncü maddesinde yer alan gösterge tablosu ve Personel Kanunlarındaki ek göstergeler esas alınır.

b) Emekli, adi malûllük ve vazife malûllüğü aylıkları, (a) fıkrasına göre tespit edilen rakamların her yıl Bütçe Kanununda tespit edilen katsayı ile çarpılması sonunda bulunacak tutarın fiili ve itibari hizmet toplamı 25 yıl olanlara %75'i, 25 yıldan az olanlara her tam yıl için %1 eksiği, fazla olanlara da her tam yıl için %1 fazlası üzerinden bağlanır.

Fiili ve itibari hizmet toplamındaki ay kesirleri tam ay sayılır. Yıl kesirlerinin her ayı için emekli aylığı bağlanmasına esas aylık tutarının %1'inin 1/12'si emekli aylığına ayrıca eklenir.

Bağlanacak aylıkların toplamı, emekli ve adi malûllük aylıklarında emekli aylığı bağlanmasına esas aylıklarının %100'ünü geçemez. Vazife malûllüğü aylıkları hakkında bu tahdit uygulanmaz." hükmünü,

Yine aynı Kanunun Ek 70 inci maddesi;

"Sandık iştirakçilerine ödenmekte olan,

a) Memuriyet taban aylığı ve kıdem aylığı tutarları ile,

b) Zam, tazminat ve ödenekler ile benzeri ödemeler toplamının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarının;

- Ek göstergesi 8400 ve daha yüksek olanlarda %240'ına,
- Ek göstergesi 7600 (dahil) - 8400 (hariç) arasında olanlarda %200'üne,
- Ek göstergesi 6400 (dahil) - 7600 (hariç) arasında olanlarda %180'ine,
- Ek göstergesi 4800 (dahil) - 6400 (hariç) arasında olanlarda %150'sine,
- Ek göstergesi 3600 (dahil) - 4800 (hariç) arasında olanlarda %130'una,
- Ek göstergesi 2200 (dahil) - 3600 (hariç) arasında olanlarda %70'ine,
- Diğerlerinde %40'ına,

tekabül eden miktarı, emeklilik keseneğine ve kurum karşılığına tabi tutulur.

Birinci fıkradaki oranları, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine ayrı ayrı veya birlikte üç katına kadar artırmaya, yukardaki ek gösterge gruplarını değiştirmeye ve personel kanunlarında yer alan ek göstergelerin artırılması halinde gruplardaki ek göstergeleri yeniden düzenlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Aylıklarının personel kanunlarına göre almayan Sandık iştirakçileri hakkında da, sınıfı, görev ve kadro unvanı, derecesi ve hizmet süresi esas alınarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi emsali gibi işlem yapılır.

Bu tutarlar, bu kanunun 41 inci maddesinin (a) fıkrasına göre emekli, adi malûllük, vazife malûllüğü, dul ve yetim aylıklarının; Ek 20 nci maddesine göre de emeklilik ikramiyelerinin hesaplanmasına dahil edilir." hükmüne amirdir.

Buna göre, 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre emekli aylığı kanunun 41 inci ve Ek 70 inci maddelerinde belirtilen 5 unsur:

- a) Aylık Göstergeleri,
- b) Ek Göstergeler
- c) Taban Aylığı
- d) Kıdem Aylığı
- e) Emeklilik Tazminatı

ve yürürlükte bulunan katsayılar esas alınmak suretiyle hesap edilen "Emekli Aylığı Bağlanmasına Esas Aylık" tutarının 25 yıl için %75'i, fazla her tam yıl için %1 fazlası, eksik her tam yıl için %1 eksiği üzerinden hesaplanmaktadır.

Aynı Kanunun Ek 9 uncu maddesi;

"Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra barem, teşkilat, kadro ve sair kanunlarda yapılacak değişiklikler sonunda aylık tutarlarında husule gelecek yükselmeler; aynı rütbe,

kadro unvanı ve dereceden bağlanmış bulunan emekli, adi malullük ve vazife malullüğü aylıkları ile dul ve yetim aylıkları hakkında da uygulanır.” hükmüne göre, memur maaş katsayı artışları dikkate alınarak 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre bağlanmış olan emekli aylıkları artışa tabi tutulmaktadır.

Öte yandan, 5724 sayılı 2008 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 21 inci maddesi; 01/01/2008 tarihinden itibaren (01/01/2008-30/06/2008 döneminde) uygulanacak aylık katsayısı 0,049318, taban aylığı katsayısı 0,65061 olarak belirlenmiş, ancak aynı maddenin üçüncü bendine istinaden Bakanlar Kurulunun 03/01/2008 tarihli ve 2008/13055 sayılı kararı ile 01/01/2008 tarihinden geçerli olarak aylık katsayısı 0,049486, taban aylığı katsayısı 0,65283 olarak,

01/07/2008 tarihinden itibaren (01/07/2008-31/12/2008 döneminde) uygulanacak aylık katsayısı 0,05031, taban aylığı katsayısı 0,6636 olarak belirlenmiş, ancak aynı maddenin üçüncü bendine istinaden Bakanlar Kurulunun 03/07/2008 tarihli ve 2008/13860 sayılı kararı ile 01/07/2008 tarihinden geçerli olarak aylık katsayısı 0,051448, taban aylığı katsayısı 0,6812 olarak

uygulanmıştır.

Bu defa, 5828 sayılı 2009 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 21 inci maddesi ile, 01/01/2009-30/06/2009 döneminde aylık katsayısı 0,053505, taban aylığı katsayısı 0,7084 olarak; 01/07/2009-31/12/2009 döneminde ise aylık katsayısı 0,05592, taban aylığı katsayısı 0,74348 olarak uygulanması hükmüne bağlanmış ve söz konusu düzenleme dikkate alınarak 01/01/2009 tarihinden itibaren emekli aylıkları artırılmıştır.

Esasen, 2009 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2008 yılı Aralık ayına ilişkin olarak açıklanan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksinin 2008 yılı Haziran ayı endeksine göre değişim oranının % 4’ünü aşması halinde, aşan kısmı telafi edecek şekilde 2009 yılının birinci altı aylık dönemine ait katsayıları yeniden belirlemeye Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu ayrıca belirlenmiştir.

Kurum emekli, dul ve yetimlerinin gelir ve aylıkları kanunlarla belirlenen oranlara göre artırılmaktadır.

5510 sayılı Kanunla farklı kanunlara ve farklı sosyal güvenlik kurumlarına tabi sigortalılar arasında norm ve standart birliği sağlanmaya çalışılmış olup, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi sigortalılarla ilgili düzenlemeler yapılmış, ayrıca 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine tabi sandıklarla ilgili olarak da söz konusu sandıkların 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 3 yıl içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilerek 5510 sayılı Kanun kapsamına alınması öngörülmüştür.

Bu itibarla, 5510 sayılı Kanun ile devlet memurları, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejiminin, aktüeryal olarak hak ve yükümlülüklerin eşit olacağı tek bir emeklilik rejimine dönüştürülmesi hedeflenmiştir.

